

TERUGKIJKEN OP DE NAZOMERGESPREEKEN MET INWONERS

Nazomergesprekken 'Nieuwbouw Kerncentrales'

→ 14 & 15 Oktober 2022

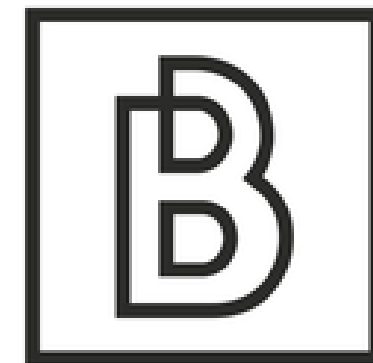

Inhoud

Agenda

1. Welkom
2. Doelen en activiteiten
3. Locaties en opkomst
4. Opgehaalde input
5. In de pers
6. Vervolgstappen

gemeente
BORSELE

1. WELKOM

NIEUWBOUW KERNCENTRALES BORSELE

1. Welkom

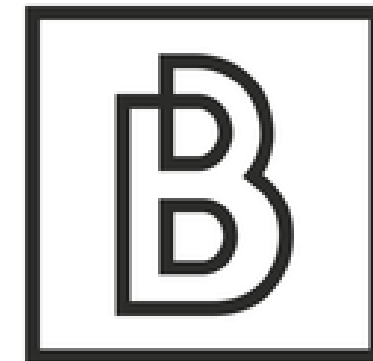

Introductie

Op 14 & 15 oktober zijn er 'Nazomergesprekken' georganiseerd door de gemeente Borsele voor inwoners van de dorpen Borssele, 's-Heerenhoek, Nieuwdorp en Lewedorp. Deze dorpen zijn gekozen omdat zij de hoogste impact ervaren van het Sloegebied.

Het document wat voor u ligt geeft een terugkijk op de Nazomergesprekken, de opkomst, op hoofdlijnen wat er opgehaald is en wat de vervolg acties zijn. In oktober/begin november zal er ook nog een Nazomergesprek plaats vinden met inwoners uit de dorpen Ellewoutsdijk, Driewegen en Ovezande.

Deze presentatie wordt als eerste aangeboden aan het college en de Gemeenteraad door het projectteam van 'Kernenergie' van gemeente Borsele. Daarna zal deze ter kennisgeving gedeeld worden met Provincie Zeeland en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

gemeente
BORSELE

2. DOELEN EN ACTIVITEITEN

DOELEN & ACTIVITEITEN

Nazomergesprekken Inwoners – kernen*

- **Doel:** inzicht krijgen in wat er leeft per dorp
- **Eerste input ophalen:** wensen, voorwaarden en eisen van inwoners in dorpen Borssele, 's-Heerenhoek, Lewedorp en Nieuwdorp
- **Hoe:** middels het houden van Nazomergesprekken
- **Wanneer:** 14 & 15 oktober 2022

Gesprekken grondeigenaren

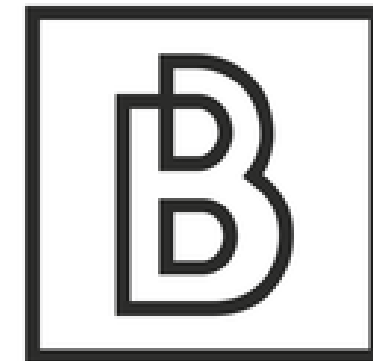
- **Doel:** inzicht krijgen in wat er leeft onder de grondeigenaren
- **Hoe:** middels keukentafelgesprekken
- **Wanneer:** oktober/november 2022

Inwoners Borsele

- **Doel:** inzicht krijgen in wat er speelt bij inwoners omtrent dit onderwerp
- **Hoe:** middels een digitale en fysieke enquête onder inwoners van gemeente Borsele
- **Wanneer:** november 2022

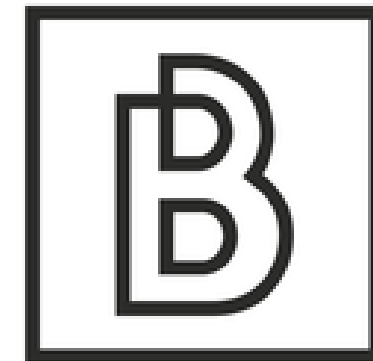
*Daarnaast zijn de voorzitters van de dorpsraden persoonlijk benaderd met informatie over deze activiteiten

gemeente
BORSELE

3. LOCATIES EN OPKOMST

NIEUWBOUW KERNCENTRALES BORSELE

gemeente
BORSELE

Setting

Opbouw van de Nazomergesprekken:

- Er is bewust gekozen voor een aantal van max. 20-30 personen, per gesprek
- Op een laagdrempelige manier in gesprek gaan met inwoners (kringgesprek)
- In eigen omgeving van de inwoners
- Inwoners kregen nadien een 'Meegeef A4 mee' en konden een bidon meenemen

Nazomergesprek 1

14-10-2022 | 19.00 - 20.00

's-Heerenhoek

- Opkomst: 18 inwoners

Nazomergesprek 2

14-10-2022 | 21.30 - 22.30

Nieuwdorp

- Opkomst: 10 inwoners

Nazomergesprek 3

15-10-2022 | 9.30 - 10.30

Borssele

- Opkomst: 34 inwoners

Nazomergesprek 4

15-10-2022 | 11.00 - 12.00

Lewedorp

- Opkomst: 10 inwoners

's-Heerenhoek

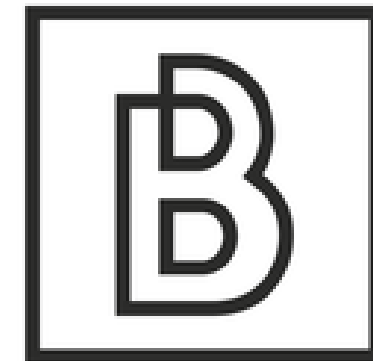
Nieuwdorp

Borssele

Borssele

gemeente
BORSELE

4. OPGEHAALDE INPUT

NIEUWBOUW KERNCENTRALES BORSELE

Inwoners aan het woord over VEILIGHEID

Veiligheid

- Zorg voor de veiligheid van het gebied, van de inwoners, zodra de Kerncentrales er zijn
- Zorg voor de veiligheid van de inwoners, zodra er bijvoorbeeld extra arbeiders komen; hoe gaan wij hen integreren in het gebied, zeker als er ook cultuurverschillen mogelijk zijn?
- Ga het gesprek aan over veiligheid; wat is veiligheid? Wanneer voelt wie zich veilig en hoe kan dat gerealiseerd worden? Moeten we weer terug naar schuilkelders?
- Geen onnodige hinder (geluidsoverlast én beleving), er kan geluidsoverlast zijn binnen de wettelijke kaders maar dan kun je als inwoner nog steeds geluidsoverlast ervaren
- Werk samen met de brandweer; zorg voor genoeg water in dit gebied

Inwoners aan het woord over LEEFBAARHEID

Leefbaarheid & wonen

- Behoud het mooie, unieke natuurgebied de 'Zak van Zuid-Beveland'; als we het hebben over 'groen'; maak een goed, realistisch gedegen plan. Groen gaat verder dan het plaatsen van 'boom'
- Als we groen compenseren; doe dit in de eigen gemeenten
- Behoud de Kaloot
- Kijk ook naar leefbaarheid als het openhouden van bijv. de supermarkt in een dorp, het hebben van een huisarts op korte termijn; kijk niet enkel naar leefbaarheid op de lange termijn, investeer nu in je gemeente
- Voorkom 'spookdorpen' en zorg voor een goed imago om te wonen en te werken in de gemeente Borsele (niet dat je als je nu je huis wilt verkopen, het niet kan omdat er sprake is van twee nieuwe kerncentrales)
- Begrijp dat inwoners met veel onzekerheid te maken krijgen; maak een goed plan voor wonen, faciliteiten, opleidingen en veiligheid
- Maak een plan voor de toekomstige werknemers
- Zet in op toekomstbestendig bouwen; voor jongeren en ouderen
- Maak het gebied aantrekkelijk om te (blijven) wonen, nu en voor in de toekomst
- Zorg dat werknemers in onze dorpen kunnen wonen, dat is goed voor de leefbaarheid en anders slijt de A58 misschien dicht.

Inwoners aan het woord over INFRASTRUCTUUR

Infrastructuur/technieken

- Werk vooraf de infrastructuur heel goed uit, kunnen de huidige stations dit wel aan?
- Zet kernenergie om naar bijv. waterstof, wind; voor- & nadelen in kaart brengen, maak een plan ook visueel; hoe ziet dit er uit voor ons landschap
- Stel de kerncentrale ook af op klimaatverandering
- Alles behalve koeltorens
- Denk na over de infrastructuur; leg dit niet aan in de dorpen of zorg niet voor onnodige oponthoud
- Laat het bouwverkeer niet door de kernen komen

Inwoners aan het woord over **EIGENAARSCHAP**

Eigenaarschap

- Laat de gemeente de regie houden over het gebied en zorg voor een actieve houding naar inwoners
- Zorg voor duidelijkheid over het eigenaarschap van de kerncentrales
- Geen (buitenlandse) afhankelijkheid in het eigenaarschap van de kerncentrales
- Biedt direct omwonenden de mogelijkheid om mede-eigenaar te worden
- Zodra er met andere (grote) organisaties gewerkt wordt; leg afspraken vast en zorg dat ze nagekomen worden
- Maak afspraken en leg ze professioneel vast bijv. via convenanten, monitor de afspraken of ze nageleefd worden

Inwoners aan het woord over **COMPENSATIE**

Compensatie

- Werk aan een compensatieplan op korte termijn; compenseer inwoners direct, wat doet dit nieuws bijvoorbeeld nu al met de waarde van onze huizen?
- Laat direct omwonenden ook mee compenseren in de energieopbrengsten
- Maak een leefbaarheidsfonds en laat dat beheren door inwoners
- Zorg dat eigen inwoners gratis stroom krijgen of bijvoorbeeld allemaal aansluiting op een warmtenet
- Investeer in middelen voor de energietransitie voor inwoners; financieer de 'aardgasvrij' transitie voor eigen inwoners en ondernemers
- Maak 2 compensatieplannen; 1 financieel voor direct omwonenden, 1 vanuit een lokaal fonds
- Investeer eerst in eigen lokale faciliteiten die er nu zijn en nodig zijn voor de leefbaarheid van de inwoners die er nu leven
- Tijdens elke fase dienen, wij, de inwoners direct gecompenseerd te worden, het zorgt nu al voor onzekerheid in ons leefgebied

Inwoners aan het woord over ONDERNEMERS

Ondernemers, opleidingen & innovatie

- Betrek lokale ondernemers; als je gaat adviseren, bouwen, uitvoeren, opleiden, zorgen, faciliteren; wat je ook doet, denk eerst aan je lokale ondernemers
- Werk samen met HZ opleidingen uit; hoe kun je eigen inwoners omscholen tot werknemers?
- Betrek ziekenhuizen vooraf
- Hier liggen kansen voor ons gebied; maak een plan bijv. 'De energieprovincie van Zeeland'
- Laat de innovatieve kant van Borsele en dit project zien
- Zet de opgewekte stroom slim door, bijv. naar Zeeuws Vlaanderen, eigen inwoners, eigen ondernemers

Inwoners aan het woord over **INFORMATIE**

Informatie, communicatie & vertrouwen

- Ervaringen met TenneT zijn door de bank genomen hier zeker niet positief, dit straalt af op de verwachtingen ten aanzien van de kerncentrales (teleurstelling en wantrouwen)
- Biedt inwoners actuele, transparante informatie; betrek inwoners er actief bij
- Betrek dorpsraden
- Voorkom onduidelijke communicatie
- Inwoners willen een actieve rol zien van eigen gemeente
- Laat informatie ook fysiek verzorgen; niet alle ouderen hebben toegang tot de digitale kanalen
- Betrek jongeren; het is nu én straks hun leefgebied
- Ga langs scholen en betrek kinderen bij dit project
- Betrek ouderen; zij hebben ervaring met hoe de eerste kerncentrale gebouwd is; wat kunnen wij daarvan leren?
- Communiceer naar buiten dat het niet vanzelfsprekend is dat nieuwe kerncentrales hier dienen te komen; het doet veel met ons gebied

Wat vinden inwoners belangrijk?

Quotes van inwoners

"Wat is Veiligheid? Moeten we terug naar schuilkelders?"

"Hoe meet , waardeer je 'Leefbaarheid', dat is veel meer dan enkel een financiële compensatie."

"Het is ons gebied. We hebben hier al zoveel industrie. Het Rijk moet over de brug komen. Maar dan verwachten we wel meer dan een vergoeding voor een Wipkip."

"Behoud de Kaloot."

"Onze supermarkt staat op sluiten. Er is nu geen huisarts. Ook dat is leefbaarheid. Neem dat mee, ook voor de huidige generatie."

"Wij verwachten een actieve rol van de gemeente Borsele."

"Koelwater is nu af en toe al een probleem, hoe gaat dat straks met mogelijk twee nieuwe kerncentrales erbij?"

"Waar gaan we straks al die medewerkers laten wonen?"

"Ik heb gesproken met diverse jongeren in het dorp. Wij zijn niet zozeer tegen kerncentrales, maar wordt er gekozen voor rendement of veiligheid? Wordt er ook gekeken naar een optimale situatie als het om veiligheid gaat? Op elk gebied?"

"Breng de minister hierheen en laat hem dit gebied zien, inclusief de huidige overlast."

"Wat als er iets gebeurd met dit gebied, kijk naar Rusland en de situatie daar. Dan zijn wij gewoon weg. Dit is landelijk belang maar laat het Rijk beseffen dat wij absoluut niet zomaar 'voor' zijn omdat er hier al een Kerncentrale staat."

5. IN DE PERS

LANDELIJK NIEUWS

- 23/9 Nieuwsuur
- 13/10 BNR (Radio item)
- 15/10 Trouw

NOS Nieuws Sport Uitzendingen

Rolls-Royce

nieuwsuur

Donderdag 6 oktober, 16:00

Toch kernenergie in Nederland, met kleinere centrales?

NOS

Trouw

Energievoorziening

Hoe het is om naast een kerncentrale te wonen? Dat weten ze in Borsele al een halve eeuw

De splijtstof wordt in de kerncentrale Borsele onder water bewaard voor koeling en het tegenhouden van straling. Beeld Arie Kievit

TROUW

PROVINCIAAL NIEUWS

- 11/9 PZC
- 7/10 PZC
- 15/10 Omroep Zeeland

Nieuws Sport Weer TV Radio Contact

Wisselende reacties op mogelijke komst nieuwe kerncentrale(s) Borsele

17 oktober, 06:10 • 2 minuten leestijd

De gemeente Borsele wil van de inwoners weten wat ze vinden van de mogelijke komst van een nieuwe kerncentrale die het kabinet wil bouwen. Het Rijk zoekt naar een geschikte locatie en daarbij is Borsele in beeld. De afgelopen dagen is er met inwoners gesproken. "Het is niet niks dat op ons afkomt als de keuze op Borsele valt."

OMROEP ZEELAND

REGIO NIEUWS SPORT PLAY PODCAST FEELGOOD PU

▲ De kerncentrale bij Borssele. © Rob Engelaar

Gesprekken met regio over kerncentrales pas écht intensief als minister definitief voor Borssele kiest

Niet alleen inwoners van de vier Sloedorpen worden betrokken bij gesprekken over mogelijke nieuwe kerncentrales bij Borssele. Ook andere regiobewoners mogen hun zegje doen, zij het wel digitaal. Dat zegt de Borssele burgemeester Gerben Dijksterhuis.

▲ De kerncentrale bij Borssele. © Marcelle Davidse

Borsele geeft alleen steun aan nieuwe kerncentrales als de minister héél goed luistert naar omwonenden

PZC

6. VERVOLGSTAPPEN

ACTIEPUNTEN

De volgende actiepunten zijn gekomen n.a.v. de Nazomergesprekken

1. Een Nazomergesprek organiseren met inwoners uit Ellewoutsdijk, Driewegen en Ovezande
2. Een terugkoppeling naar de betreffende inwoners met een samenvatting van de gesprekken
3. Het opstarten van de enquête die zowel digitaal verspreid wordt als fysiek (wens van inwoners)
4. Een persbericht
5. Het gereed maken van content voor op de eigen website www.Borsele.nl/Kernenergie

De volgende actiepunten worden opgevolgd voor dit jaar (ter informatie)

- Een communicatie-/participatieplan op hoofdlijnen voor 2022 met een doorkijk naar 2023, volgt. De raad ontvangt hiervan een (eerste) concept.

TERUGKIJKEN OP DE NAZOMERGESPREKKEN MET INWONERS

Bedankt

Projectteam Kernenergie Gemeente Borsele

